

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/85/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215207079
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2215207079.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. K., nar. XX.XX.XXXX, E. K. XXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa rodičov: I. U., nar. XX.XX.XXXX, E. K. XXX a Y. K., nar. XX.XX.XXXX, N. XXX/XX, O. N., zastúpený advokátskou spoločnosťou FORTITUDINE, s.r.o., Ulica Svätej Alžbety 5772/19, Dunajská Streda v mene ktorej koná advokát a konateľ: JUDr. Ing. Štefan Neszméry, LL.M., o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 14P 21/2015-53 zo dňa 14. augusta 2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd zvýšil výživné k maloletej M. nar. XX. S. XXXX zo sumy 800,- Sk (26,55 eur) na sumu 50,- eur mesačne, počnúc od 1. mája 2015. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12P 55/2005-22 z 11. júla 2005 a to v časti určenia výživného povinného rodiča k maloletemu dieťaťu. Dlh na zročnom výživnom za obdobie od 1. mája 2015 do 14. augusta 2015 je v sume 172,58 eur, súd povolil otcovi splácať po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 62 ods. 1 až 5, 63 ods. 3, 65 ods. 1, 75 ods. 1, 77 ods. 1, 78 ods. 1, ods. 3 Zákona o rodine, § 160 ods. 1 veta druhá O.s.p. vecne odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním súd zistil, že posledná úprava výživného bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12P/55/2005-22 z 11.júla 2005, právoplatného 1.septembra 2005, ktorým bolo zvýšené výživné na maloletú na 800 Sk. V tom čase súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že matka poberala dávku v hmotnej núdzi a prídavok na dieťa, inak bola nemajetná. U odporcu nebol v tom čase vykazovaný žiadny príjem, bol nemajetný, a mal aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Maloletá mala v tom čase 5 a pol roka, žila so svojou matkou, navštevovala predškolské zariadenie. V čase terajšieho rozhodovania o výživnom okruh vyživovacích povinností u odporcu sa zvýšil, totiž t.č. má zákonnú vyživovaciu povinnosť voči štyrom maloletým deťom celkom. Súdu však nepreukázal, že by skutočne plnil na všetky štyri aspoň zákonom stanovenú minimálnu výšku výživného. Toho času je živnostníkom, avšak daňová povinnosť mu nevznikla, v dôsledku vykazovania nízkeho príjmu. Navyše si neoprávnene uplatnil aj daňový bonus na maloletú, ktorá však vôbec nie je v jeho domácnosti, dokonca s maloletou nie je v žiadnom kontakte. Odporca je zdravý muž v produktívnom veku, nevlastní žiadnu nehnuteľnosť ani motorové vozidlo.

Navrhovateľka je zamestnaná, s priemerným čistým mesačným príjmom 510 eur, inak nemajetná, býva u svojich rodičov. Osobne a sústavne sa stará o maloletú, a zabezpečuje jej každodenné potreby. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Maloletá má t.č. 15 a pol roka, žije s matkou, od septembra navštevuje strednú školu v Dunajskej Strede. Už len v dôsledku fyzického rastu dieťaťa matke vznikli zvýšené

výdavky ako aj ďalšie výdavky, ktoré špecifikovala v návrhu a doplnila pri výsluchu. Najmä pravidelné mesačné výdavky týkajúce sa oblečenia, ktoré sú vo výške 50 - 60 eur mesačne, na obuv 20 eur, krúžok matematiky 20 eur, školská strava 25 eur. Maloletá je zdravá, zvýšené výdavky v tomto smere nie sú; nevlastní žiadny významný majetok. Vyhodnotením vykonaného dokazovania a s ohľadom na uvedené zistenia v predmetnej veci súd dospel k záveru, že niet sporu o tom, že vyživovacia povinnosť otca voči maloletej naďalej trvá a že od posledného rozhodovania o výživnom došlo k výraznejšej zmene pomerov účastníkov konania odôvodňujúcej čiastočné zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloletú. Od ostatnej úpravy výživného uplynulo ku dňu rozhodovania tunajšieho súdu 10 rokov, čo je dlhý čas, a na strane maloletej došlo k opodstatnenej zmene spočívajúcej vo zvýšení výdavkov, nakoľko začala navštevovať strednú školu, má záujem chodiť na angličtinu. Uplynutím spomínaného obdobia došlo prirodzene i k zvýšeniu životných nákladov jednak vzhľadom na ekonomické ukazovatele v spoločnosti ako i na skutočnosť, že dieťa povyrástlo a výdavky naň už len z tohto dôvodu vzrástli. Na strane otca taktiež došlo k zmene pomerov, nakoľko de facto nevykazuje žiadny zdaniteľný príjem, avšak zvýšila sa mu vyživovacia povinnosť voči dvom ďalším deťom. Majetkové pomery u všetkých zúčastnených sa nezmenili. Vzhľadom na účastníkmi predložené a súdom zaobstarané podklady na vyhodnotenie príjmov a výdavkov u všetkých účastníkov, súd dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného ako taký možno považovať s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti za čiastočne dôvodný. Pôvodne matkou navrhovaná výška 100 eur však podľa názoru súdu nie je dôvodná, nakoľko ani vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by odporca, ako povinný rodič dosahoval také majetkové možnosti, ktoré by mu to dovolili. Hoc súd musí pripomenúť, že sa odporca zrejme dostatočne nesnaží zaobstaráť si živobytie ako aj rodinné zázemie tak, aby sa mohol a mal vedieť postáť aj finančne o svoje deti. Tiež súd zazlieva odporcovi, že nemá ani len najmenšiu snahu osobnou starostlivosťou, alebo aspoň úprimným záujmom venovať sa maloletej, stretnúť s ňou a aspoň takto prispieť o jej výchovu.

Preto súd považoval návrh na zvýšenie výživného zo sumy 800 Sk na sumu 50 eur za dôvodný a primeraný zmene pomerov, ktorá bola popísaná a zdôvodnená vyššie, ako aj odôvodneným potrebám maloletých detí, prihliadajúc na majetkové možnosti a schopnosti povinného rodiča - otca maloletej. Zákonná vyživovacia povinnosť má prednosť pred inými výdavkami rodičov, preto platenie zvýšeného výživného (50 eur mesačne) ani za situácie splácania otcom maloletej platených ďalších vyživovacích povinností, ako aj jeho iných výdavkov vzhľadom na zistené zárobkové pomery otca neohrozí jeho vlastnú výživu. Treba mať tiež na zreteli, že matka svoju vyživovaciu povinnosť k dieťaťu čiastočne vyvažuje i svojou osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa a tiež skutočnosť, že výživa detí je sčasti krytá i prídavkami na dieťa, preto je súd toho názoru, že súdom určené výživné tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku v plnom rozsahu zohľadňuje všetky právne významné kritériá pre posúdenie dôvodnosti návrhu matky. Súd rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca späťne a to odo dňa 1. mája 2015 (návrh bol podaný dňa 21. apríla 2015). Preto bolo potrebné ustáliť aj výšku tzv. zročného výživného. Od 1. mája 2015 je odporca povinný platiť mesačne na výživné 50 eur, preto súd ustálil, že mu vznikol dlh na zročnom výživnom za obdobie od 1. mája 2015 do 14. augusta 2015 v sume 172,58 eur. Postupujúc v intenciách ust. § 160 ods. 1 O.s.p. povolil súd otcovi maloletej zaplatiť tento dlh v mesačných splátkach po 20 eur spolu s bežným výživným k rukám matky maloletej, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku tak, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec maloletej prostredníctvom právneho zástupcu a domáhal sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Predovšetkým dôvodil tým, že súd v tomto konaní porušil ústavné právo otca byť zastúpený advokátom a odňal mu možnosť konať pred súdom. I napriek predloženej plnej moci na zastupovanie aj napriek skutočnosti, že právny zástupca ospravedlnil neúčast' na pojednávaní a otec na pojednávaní uviedol, že trvá na jeho prítomnosti, súd konal a odňal možnosť byť zastúpený advokátom. Z tohto dôvodu postup súdu prvého stupňa znamená, že konanie trpí vadami a preto by mal odvolací súd rozsudok zrušiť. V konaní otec poukázal na skutočnosť, že nevlastní žiaden hnutelný a nehnuteľný majetok, súd svojím rozsudkom otca zaviazal platiť 50,- eur mesačne na maloletú M. a vzhľadom na jeho ďalšie vyživovacie povinnosti spolu so zvýšeným výživným, určené výživné ďaleko presahuje jeho zárobkové možnosti. Otec sa dostane do situácie, že matka bude na neho podávať trestné oznámenie pre neplatenie výživného, otec sa bude zadlžovať u rodiny. Súd má preto skúmať faktické príjmy a

výdavky, pričom predložil faktické príjmy počas súdneho konania, je síce živnostník, ale to iba z dôvodu, že inak sa nezamestná. Bol prinútený okolnosťami prevádzkovať svoju živnosť. Súd mal vychádzať z možností pracovného uplatnenia z priemerného príjmu podľa správy o voľných miestach v danom regióne so zreteľom na kvalifikáciu, zisk a ďalšie charakteristiky povinného.

Matka a kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali, k doručenému odvolaniu sa písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 81 ods. 1 O.s.p.), teda v celom rozsahu a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého dieťaťa je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod spis. zn. 14P 21/2015 je zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletej M. K., ktorá je zverená do starostlivosti matky. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bolo výživné otca zvýšené.

Podľa § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihladne odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Z citovaného ustanovenia procesného predpisu potom vyplýva, že odvolací súd musí vždy rešpektovať procesno-právne vady konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady musia byť vždy v bezprostrednom vzťahu k možnosti nesprávnosti výsledku konania. Kedy o takúto procesnú vadu ide, je vecou posúdenia konkrétneho prípadu.

Odňatie možnosti konať pred súdom je taký postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu zákon priznáva. O takúto vadu konania ide len vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi) a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania a nielen tiež pri rozhodovaní.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že právny zástupca otca zaslal súdu plnú moc udelenú otcom dňa 04.08.2015 spolu aj s prípisom obsahujúcim žiadosť o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, so žiadosťou o odročenie pojednávania, pretože sa nemôže právny zástupca zúčastniť vytyčeného pojednávania dňa 14.08.2015 z dôvodu, že od 08.08.2015 do 18.08.2015 je na plánovanej dovolenke v zahraničí, ktorú zaplatil ešte pred vyhlásením termínu pojednávania. Právny zástupca nemá koncipienta a nie je v jeho silách zabezpečiť substitúciu iným advokátom. Zároveň žiadal o ospravedlnenie neprítomnosti klienta (otca maloletého), ktorý nesúhlasí s pojednávaním v jeho neprítomnosti.

Zo zápisnice o pojednávaní konanom 14.08.2015 vyplýva, že súd vec prejednal a rozhodol za prítomnosti matky, otca, kolízneho opatrovníka a vydal odvolaním napadnutý rozsudok.

Pojednávanie pred súdom prvého stupňa dňa 14.08.2015 prebehlo síce za účasti otca maloletého, pričom súd konal a rozhodol v neprítomnosti jeho právneho zástupcu, ktorý sa včas a z dôležitého dôvodu ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní so žiadosťou o odročenie pojednávania, s poukazom na skutočnosť, že otec nesúhlasí, aby sa pojednávalo v neprítomnosti právneho zástupcu a zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 14.8.2015 nevyplýva, že súd zisťoval súhlas otca, aby mohol vec prejednať a rozhodnúť bez účasti jeho právneho zástupcu. Na uvedenom pojednávaní po vylúčení účastníkov a po ich záverečných návrhoch prednesených podľa § 118 ods. 4 O.s.p., poskytol súd poučenie podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a rozhodol vo veci. Z popísaného je nepochybné, že procesné práva odvolateľa boli takýmto vadným postupom súdu dotknuté. Takýmto nesprávnym procesným postupom súdu prvého stupňa bola odvolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

So zreteľom na uvedené je teda možné uzavrieť, že konanie pred súdom prvého stupňa bolo postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci - súd pojednával v neprítomnosti právneho

zástupcu síce za účasti otca maloletého, (ktorého zastupoval právny zástupca), ktorý však nesúhlasil, aby súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti právneho zástupcu otca, čím sa účastníkovi konania odoprelo, resp. znemožnilo uplatnenie procesných práv konkrétne predovšetkým práva byť zastúpený, preto odvolací súd jeho rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec mu podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia vrátil na ďalšie konanie.

Po vrátení súd prvého stupňa vo veci opätovne v potrebnom rozsahu vykoná dokazovanie aj s prihliadnutím na tvrdenia otca maloletého dieťaťa obsiahnuté v odvolaní, vo veci rozhodne, pričom svoje rozhodnutie náležite v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodní.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p. v novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov tak prvostupňového ako i odvolacieho konania.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.